

Stillingsplan for IFIKK 2017-21

Institutt for filosofi, ide- og kunsthistorie og klassiske språk (IFIKK) har i dag 126,75 årsverk over eget grunnbudsjett. Disse fordeler seg på følgende kategorier: 18,4 årsverk administrativt tilsatte og 108,35 årsverk i vitenskapelige stillinger (Kilde: Database for høgre utdanning for 2015). De vitenskapelige ansatte er fordelt på fire fagmiljøer og et senter, Centre for the Study of Mind in Nature (SFF). Filosofimiljøet er i dag det største med 31 fast ansatte. Deretter følger kunsthistorie med 13, og idehistorie og klassiske språk med sju hver. På studiesiden har instituttet tre årsheter (kunsthistorie, idehistorie og antikkens kultur), tre bachelorprogrammer (klassiske språk, filosofi og idehistorie og kunsthistorie) og fire masterprogrammer (klassiske språk, filosofi, idehistorie og kunsthistorie). I tillegg har instituttet ansvar for Examen Philosophicum for hele UiO.

Oppfølging av forrige stillingsplan og status for ansettelse

IFIKKs nåværende stillingsplan går ut 2018, men grunnet god økonomi har vi ved utgangen av våren 2016 lyst ut alle stillinger på listen med unntak av to stillinger i filosofi, der vi har avventet et forslag til ny ordning på ExPhil som viser at det kan gå rundt med førstestillinger fremover og en stilling i arkitektur på kunsthistorie. Samtidig ser vi at vårt økonomiske handlingsrom tilsier flere ansettelse. En ny stillingsplan er derfor svært viktig å få på plass raskt.

Av de elleve stillingene som omfattes av nåværende stillingsplan er status som følger:

1. Kunsthistorie: modernitet og visualitet: Sjøstad (tiltrådt) og Vinegar (tiltrer sommeren 2016)
2. Idehistorie: Europeisk kunnskapshistorie og tekstkultur: Falkeid (tiltrer sommeren 2016)
3. Filosofi (forskuttet førsteamanuensis faglige prioriteringer: Johansen (tiltrer våren 2016)
4. Filosofi førsteamanuensis: Franz Huber tilsatt mars 2016
5. Klassisk: Latin: NN. Tilsettes mai 2016
6. Idehistorie: norsk og nordisk: i prosess
7. Kunsthistorie: nye medier: i prosess
8. Filosofi: førsteamanuensis/lektor
9. Filosofi: førsteamanuensis/lektor
10. Antikkens kultur og tradisjon: delt stilling idehistorie/klassisk: Delt i to ved justering av stillingsplanen:
 - 10.a Idehistorie: antikken og middelalderens idehistorie: i prosess
 10. b Klassisk: Klassiske språk: i prosess
11. Kunsthistorie: Arkitektur

Både filosofi, kunsthistorie og klassisk har i denne perioden også tilsatt i stillinger som tilhørte stillingsplan 2009-2013.

Merk at vi i stilling en har tilsatt to for en, og det samme ble gjort da vi tilsatte to for en i filosofihistorie i forrige stillingsplan med virkning fra 2014. I tillegg har vi en stilling i praktisk filosofi under tilsetning. Dette er en erstatning for uventet dødsfall.

Stillingsutvikling på de enkelte fag de siste fem år:

	2011	2012	2013	2014	2015
Filosofi	36	37	35	35	31
Exphil	31	29	27	24	20
Filosofi	5	8	8	11	11
Idehistorie	7	7	8	8	8
Kunsthistorie	13	12	9	9	9
Klassiske språk	8	7	7	7	8
Totalt	64	64	60	60	56

Handlingsrom fremover

IFIKK går inn i den nye perioden med en svært god økonomi, dvs. et relativt stort akkumulert overskudd. Gitt at vi ser at det tar tid å få folk på plass har vi sett på avganger helt frem til 2025, selv om planen i utgangspunktet gjelder kun de neste fem år. I dette tidsrommet forventer vi minst 20 avganger (se tabell 2). Anslaget bygger på at samtlige sitter i sine stillinger til de fyller 70. Dersom ikke rammebetingelsene vesentlig forringes og vi klarer å opprettholde nivået på instituttets studiepoengproduksjon, publisering og eksternfinansiering ligger det her et betydelig handlingsrom.

Vi ser derfor all grunn til å være relativt offensive og legger opp til en plan for 25,5 tilsetninger i perioden. I forhold til dagens stillingsmasse er dette imidlertid ingen drastisk økning – det vil bringe oss tilbake til 2011-nivå. Dette er også en dimensjonering vi mener tar høyde for forskningsterminer og frikjøp i forskningssterke miljøer. På denne måten vil vi også søke å unngå midlertidighet.

Planen er like vel å anse som optimistisk og må derfor i noen grad ansees som et trekkspill. Stillingsene i begynnelsen av planen er vesentlig sikrere enn stillingene mot slutten av listen. Det tar imidlertid så lang tid å få ansatt folk at vi anser at vi er nødt til å gå hardt ut. På den annen side kan planen justeres og vi inn en obligatorisk pustepause i 2018.

Overordnet strategi

IFIKKs stillingsplan legger opp til et historisk høyt antall tilsetninger. Det påhviler styret og IFIKK å bruke dette handlingsrommet på en måte som forvalter vår faglige arv på en fornuftig måte. Vi er nå i et gyldent øyeblikk og det er viktig å ikke skusle bort denne sjansen til å styrke våre fag.

UiOs hovedambisjon er «å utvikle et internasjonalt toppuniversitet – hvor forskning, utdanning, formidling og innovasjon skal virke sammen på sitt beste» (UiO 2020). I tråd med dette har IFIKK som mål «å tilby og levere landets beste undervisning, forskning og formidling på sine fagområder» (IFIKK 2020). Innenfor filosofi tar vi mål av oss å bli det sterkeste undervisnings- og forskningsmiljøet i Skandinavia og har allerede opplevd å bli satt på kartet – ikke minst gjennom vårt SFF og vår internasjonale rekruttering. Men også på andre felt innen våre øvrige fag er vi allerede ledende i et skandinavisk perspektiv, f.eks. innen papyrologi, design- og barndomshistorie, medieestetikk og historiske lingvistikk – bare for å nevne noe

Universitetets viktigste ressurs er menneskene som jobber her. Stillingsplaner og utlysningstekster er følgelig de viktigste strategiske redskapene instituttene har for å oppnå sine mål. I tråd med den siterte formuleringen fra UiO 2020 er en hovedutfordring å få kjerneoppgavene til å «virke sammen på sitt beste».

Denne stillingsplanens viktigste gjennomgående grep for å få til det er

- 1) prioritering av forskningsbasert undervisning og følgelig ansettelse i førstestillinger.
- 2) å bygge opp og styrke forskningsområder med høy kvalitet innenfor de forskjellige fagene

Strategi 2020 signaliserer at «å satse der det er høy kvalitet er overordnet alle andre hensyn». Å dublere eller øke kompetanse på sterke felt vil både styrke forskningen og dens muligheter for ekstern finansiering, og gjøre den spesialiserte forskningsbaserte undervisningen mindre utsatt ved forskningstermin og frikjøp. Det er viktig å ta i betraktning at en konsekvens av å være et forskningsmessig sterkt miljø ofte er at forskere blir frikjøpt slik at man får mange midlertidige

ansettelser og at fagmiljøene tappes for undervisningsressurser nettopp på felt der vi er forskningssterke. Dette er f.eks. svært viktig å ha *in mente* dersom vi skulle få en ny SFF.

Samtlige stillinger i planen må sees i lys av disse to overordnede målene – altså å styrke den forskningsbaserte undervisningen og satsing der det er høy kvalitet eller potensial for høy kvalitet.

Utover disse målene må vi selvsagt ta hensyn til *undervisningsmessige forpliktelser* – herunder særlig ExPhil som instituttet har et eneansvar for og ønsker å hegne om og videreutvikle. Videre vil det i valget mellom forskjellige innretninger være relevant å ytterligere begrunne stillingsinnretninger ut fra *samfunnsrelevans*.

Som et vedlegg til planen har vi samlet relevant tallmateriale for personalsituasjonen, forskningen og studiene, som et viktig grunnlag for å kunne fatte bevisste strategiske valg. I tillegg har vi lagt ved en liste over eksternfinansierte prosjekter fordelt på fag.

Virkemidler

a) Globalisering og konkurranse

I følge SAB-rapporten må UiO «work harder to reach out to global talent and make competition on an international scale a top priority in hiring» (s. 19). Flestparten av IFIKKs fag opererer allerede på et internasjonalt arbeidsmarked. Av våre siste 15 ansettelser er 10 kandidater med doktorgrad fra utlandet. Dette medfører imidlertid også utfordringer og vi ser at glimrende internasjonale kandidater ofte glipper i siste runde (etter tilsetting). Bare siste fire år har vi «mistet» fem internasjonale toppkandidater. Dette er ikke minst et problem når det gjelder kvinner i filosofi. Filosofimiljøene sliter globalt med en svært mannsdominert kultur og det er rift om kvinner. Disse er derfor svært attraktive og får gode «retention offers» fra egen institusjon eller «counter offers» fra andre institusjoner.

Den lange ansettelsesprosessen hjelper ikke i denne situasjonen. Selv om vi gjør hva vi kan innenfor vårt handlingsrom, tar det minst ett år å få ansatt folk. For å få tak i svært gode kandidater der man aner en gylden sjanse og som er i tråd med våre strategiske planer ønsker derfor styret å åpne for bruk av kallelser. Videre ønsker vi i situasjoner der kvaliteten på søkere og handlingsrommet tilsier det, å kunne fortsette med å tilsette flere i stillingene enn angitt i utlysningsteksten eller planen slik vi allerede har gjort.

b) Utlysningstekster

Det er utlysningstekstene som angir den faglige innretningen på de enkelte stillinger og som alle de forskjellige leddene i ansettelsesprosessen tar utgangspunkt i. Det er derfor essensielt at utlysningstekstene reflekterer våre strategier. Mens kvalifikasjoner og kompetansekrav følger fakultetets standardmaler (der f.eks. formidlingsaspektet allerede er ivaretatt), er det vi som definerer fagområde og evt. ytterligere fagspesifikke krav. Ettersom utlysningstekster kun vil komme som orienteringssaker til styret, er det viktig at styret knesetter noen prinsipper her, samt at stillingenes faglige innretning beskrives tydelig nok.

Som hovedprinsipp for å balansere ønsket om toppforskning med våre undervisningsbehov vil alle våre utlysningstekster kreve at søkerne har undervisningskompetanse («area of competence») i ett eller flere felt innenfor vår undervisningsportefølje i tillegg til sitt fagfelt («area of specialisation»). Mens det i noen tilfeller er ønskelig å definere mer spissede fagfelt i utlysningen, vil vi i andre tilfeller bruke mer åpne utlysninger for å sikre oss et større søkergrunnlag (for eksempel klassiske språk). For at også de mer åpne utlysningene skal ha potensial for å utnytte våre forskningsmessige styrker vil vi legge inn en passus om at fortrinn kan gis til søkere som knytter an til sterke forskningsområder.

Fordeling og innretning

Som man ser av tabellen ovenfor, stillingsutviklingstabellen, er filosofi (inkl. ExPhil) gått ned fra 36 til 31 de siste fem år til tross for at vi også har nyansatt. Fremover er det også flest avganger i denne gruppen. Samtidig er det her vi har instituttets største undervisningsforpliktelse, ExPhil. Det sier seg selv at de fleste stillingene derfor må komme i filosofi. I denne planen er det derfor lagt inn hele 17 stk i perioden.

Kunsthistorie og idehistorie får hhv. 5 og 4 stillinger hver, mens klassiske språk – som har blitt sterkt prosentvis styrket som faglig prioritert område i det siste og har avganger først i slutten av perioden – får 1,5.

Nedenfor følger fagenes begrunnelse for innretning av stillinger ut fra disse rammene og de strategiske prinsippene ovenfor.

Filosofi

Her er miljøet ikke ferdig med sitt forslag.

I forrige styremøte (jf. protokoll) fikk miljøet to oppdrag:

- a) Å bekrefte at de er klar over konsekvensene av at blandingsforholdet mellom exphil- og filosofiprogram nødvendigvis endres.*
- b) Å spisse sine begrunnelser.*

Når det gjelder a) har filosofimiljøet bekreftet at de er klar over konsekvensene for undervisningsfordelingen.

Når det gjelder b) har filosofimiljøet et møte 13.05.

Idehistorie

Som forsknings- og undervisningsfag er idéhistorie på IFIKK enestående i Norge. Per 8. mai består staben av åtte faste ansatte, hvorav to er universitetslektorer. To professorer går av for aldersgrensen i løpet av året, men en nyansatt vil begynne til sommeren og to stillinger er i prosess. Faget har et godt studentgrunnlag og har rekruttert mange kandidater til sentrale posisjoner i norsk offentlighet (særlig i media og forlag). Idéhistorie er en viktig leverandør av både bredt orientert allmenndannelse og kritiske historiske perspektiver.

Tradisjonelt har faget hatt en sterk offentlig profil og en unik posisjon innenfor humaniora når det gjelder samfunnsrelevans, gjennom aktiv formidling og samfunnskontakt. Mye av forskningen har hittil vært publisert på norsk, men dette er i ferd med å endre seg. Fagets ansatte publiserer nå i økende grad i prestisjetunge internasjonale kanaler, og dette er en aktivitet faget vil styrke og videreutvikle. Men dette er ikke nok. Faget vil i framtiden også forsøke å etablere en *faglig profil* og utvikle en tydeligere vitenskapelig *spisskompetanse*, som vil gjøre internasjonal deltagelse både naturlig og nødvendig. I tråd med de strategiske planene til UiO, HF og IFIKK vil idéhistorie derfor utlyse stillinger som har særlig stort potensiale for å knytte idéhistorie til internasjonale nettverk og som kan besettes av forskere med sterk internasjonal profil. Samtidig vil vi definere disse satsningsområdene på en slik måte at de uten videre kan omdannes og knyttes til undervisningsemner (framfor alt på 2000- og 4000-nivå), slik at emnene blir reelt forskningsbaserte. Stillingene som foreslås er ment å styrke og utvide forskningsområder der vi allerede har kompetanse, på den måten vil

vi unngå at sentrale emner blir liggende brakk når noen av lærerne får frikjøp eller går ut i forskningstermin. I denne satsningen vil idéhistorie søke å opprettholde koblingen til aktuelle debatter – også norske og nordiske – som faget hittil har vært kjent for. Fagområdene er således valgt fordi de bør være særlig egnet til å belyse sentrale problemstillinger knyttet til det 21. århundres store utfordringer på ulike områder.

Vi forslår følgende faste stillinger (i prioritert rekkefølge):

1. Den politisk tenkningens idéhistorie

I dagens turbulente verden er det mer påkrevet enn noen gang å utforske, analysere og problematisere de historiske røttene til dagens politiske tenkning. Den politiske tenkningens idéhistorie er et område som har vært sterkt fremme i fagmiljøet, for eksempel gjennom at Ellen Krefting, Thomas Krogh og Thor-Inge Rørvik har gitt vektige bidrag til Guttorm Fløistad (ed.), *Philosophy of Justice*, Springer 2015, eller gjennom Unn Falkeids kommende monografi *The Avignon Papacy Contested. Power and Politics in Fourteenth-Century Literature* (Harvard University Press), redaktøransvar i (sammen med Albert Russell Ascoli) og bidrag til *The Cambridge Companion to Petrarch* (Cambridge University Press, 2015) samt Line Cecilie Enghs kritikerroste *Gendered Identities in Bernard of Clairvaux's 'Sermons on the Song of Songs': Performing the Bride* (Brepols 2014).

Samarbeidsmuligheter internt og eksternt. Fagområdet skal i hovedsak ta for seg to problemstillinger: På den ene siden sentrale politiske temaer som hva er en stat, hva er en borger, hva er frihet – samt spørsmål knyttet til rettigheter og plikter, og på den andre siden den politiske tenknings egenart og de internasjonalt aksepterte standarder for hvordan denne typen tenkning skal studeres og formidles. I det første tilfellet vil hovedvekten ligge på det historiske og kontekstuelle, altså et perspektiv som ikke dekkes av statsvitenskap eller filosofi, og som dessuten er et internasjonalt kjerneområde med sterk forankring i nyere «intellectual history». Denne tematikken vil kunne bidra både til å fremheve idéhistoriefagets egenart og til å legge forholdene til rette for tverrfaglig samarbeid og større forskningsprosjekter. I det andre tilfellet besitter idéhistoriefaget allerede teoretiske forutsetninger som gjør det særlig egnet til å behandle denne typen problemstillinger. Ved å vinkle denne idéhistoriske kompetansen inn mot det politiske feltet vil man i enda sterkere grad bidra til å utvikle kunnskaper som er både relevante og viktige i møtet med de store samfunnsutfordringene vi står overfor. Den politiske tenkningens idéhistorie er et etablert og aktivt felt, der idéhistorie ikke bare kan utnytte og dra veksler på omfattende nettverk, men der faget også har store muligheter for å tiltrekke seg fremragende og internasjonalt anerkjente forskere.

Potensial for eksternfinansiering. På grunn av den store kontaktflaten til andre felt vil dette fagområdet ha stor appell for alle instanser som bevilger penger til humaniora og samfunnsfag. Det er stor sannsynlighet for at idéhistorie her (gjerne sammen med filosofi) kan hente betydelige eksterne midler for kommende forskningsprosjekter. En stilling i politisk idéhistorie vil dermed kunne bidra til å gjøre IFIKK til et europeisk kraftsentrum for politisk tenkning og idéhistorie.

Potensial for undervisningssatsning. Det er viktig at idéhistoriefaget opprettholder og viderefører denne kompetansen, ikke minst med tanke på den delen av fagets emneportefølje som forutsetter grundige kunnskaper om den politiske idéhistorie. Disse emnene (IDE 2018/4018 og IDE 2060/4060) er blant fagets kjerneområder og har vist seg å være meget populære og godt besøkte både av studenter fra vårt eget studieprogram og andre steder fra. Hva faget formidler gjennom disse emnene er sentrale innsikter i politisk idéhistorie med hovedvekten på spørsmål som har hatt avgjørende betydning for utviklingen av vår tids politiske tenkning. Her finnes det også et potensial

for bredere samarbeid med andre fag på HF så vel som mellom fakultetene (fremfor alt samfunnsvitenskap og juss/rettshistorie).

2. Modernitet, nyere tid

Moderniteten (her definert som perioden fra 1750 til i dag) har lenge vært et kjerneområde innen den internasjonale idéhistoriske forskningen. Idéhistorie har tradisjonelt hatt deler av både undervisning og forskning knyttet nettopp til modernitetens egenart eller til enkelttemaer som er sentrale i moderniteten.

Faget har hatt betydelige forskningsbidrag både nasjonalt og internasjonalt innenfor fagområdet modernitet og var tidlig ute med å introdusere internasjonale trender for en norsk offentlighet. Nylige eksempler er: Ellen Kreftings solide bidrag i Krefting, Nøding, Ringvej (eds), *Eighteenth Century Periodicals as Agents of Change. Perspectives on Northern Enlightenment*, Leiden, Brill, 2015 og Espen Schaannings bok om Helvetius (*Lykkens politikk*, 2013).

Samarbeidsmuligheter internt og eksternt. En rekke av de temaene som har vokst frem som sentrale siden den franske revolusjon, er nøkkeltémaer i dagens samfunnsdebatt både nasjonalt og internasjonalt. Eksempler på dette er miljø, globalisering, menneskerettigheter, kjønn, offentlighet og kulturmøter. Dette er temaer det i dag er betydelig forskningsinteresse for, og det finnes derfor gode muligheter til tverrfaglig samarbeid både innad på fakultetet og på tvers av fakultetene, i tillegg til samarbeidsprosjekter internasjonalt.

Potensial for eksternfinansiering. Det pågår for tiden en heftig debatt om spørsmål knyttet til de nevnte temaene (miljø, globalisering, menneskerettigheter, kjønn, offentlighet og kulturmøter), og potensialet for å hente inn finansiering fra eksterne instanser anses derfor som stort.

Potensial for undervisningssatsning. Idéhistoriemiljøet har lang tradisjon for å bidra til studentenes dannelse ved at man har lagt vekt på at de gjennom hele utdanningsløpet skal tilegne seg innsikt i modernitetens kunnskapstradisjoner, og at de skal utvikle en bevissthet om normer og kulturelle forutsetninger i faget og samfunnet for øvrig. En stilling i fagområdet modernitet, nyere tid, vil styrke den forskningsbaserte undervisningen på området og bidra til å øke bevisstheten blant studentene om hvordan den moderne verden er blitt til og hva som kjennetegner den. Selv om stillingen først og fremst blir forankret i de siste 250 år, vil de idéhistoriske temaene som har vært dominerende i denne perioden, ha røtter mye lenger tilbake. Fagområdet bidrar slik til å skape historisk bevissthet og evne til dybderefleksjon om vår egen tid. Undervisningsmessig er dette et felt svært mange av våre studenter er opptatt av, ikke minst MA-studentene. En styrking av fagområdet vil også øke våre studenters ferdigheter og muligheter på arbeidsmarkedet.

3. Minoritetenes idéhistorie

Fagområdet omfatter forestillinger om og hos «de andre» i vår egen historie. Det dreier seg på den ene side om hvordan myndigheter og eliter har betraktet svake eller uglesette individer og grupper i samfunnet (barn, kjettere, handikappede, lovbrøttere, gale, urfolk, hekser, flyktninger, asylsøkere, osv.) og på den annen side tenkningen hos marginale grupper, som enten representerer the *roads not taken* (mystikere, alkymister, alternativbevegelser, osv.), eller som vokser seg sterke og senere får en dominerende stilling (de tidlig-kristne menighetene i Romerriket, protestantiske bevegelser på 1500-tallet i Nord-Europa, radikale opplysningsfilosofier i Europa, osv.). Det eksisterer allerede en betydelig forskningstradisjon på idéhistorie på dette feltet (om barndom, mystikk, kriminalantropologi, osv.) som en stillingsinnehaver vil kunne knytte an til, videreutvikle og syntetisere. Her kan nevnes Jan-Erik

Ebbestad Hansens skjellsettende artikkel «The Jews-Teachers of the Nazis? Anti-Semitism in Norwegian Anthroposophy», Nordeuropaforum 2015; Reidar Aasgaards bøker om apokryfe skrifter og forestillinger om barn (*The Childhood of Jesus: Decoding the Apocryphal Infancy Gospel of Thomas*. Wipf and Stock Publishers, 2009); Unn Falkeids redaksjon (sammen med Aileen Feng) av og bidrag i *Rethinking Gaspara Stampa in the Canon of Renaissance Poetry* (Ashgate, 2015) og hennes artikkel om Undsets *Caterina av Siena* i *Edda. Scandinavian Journal of Literary Research* (2014); Espen Schaannings bøker på norsk om rettspsykiatrien (*Kampen om den forbryterske sjel*, 2002), botsfengslet (*Menneskelaboratoriet*, 2007) og speiderbevegelsen (*Barneridderne*, 2015).

Samarbeidsmuligheter internt og eksternt. På dette fagfeltet finnes det et bredt potensial for samarbeid på tvers av fag på HF og mellom fakultetene (pedagogikk, medisin, juss, teologi, samfunnsvitenskap). Minoritetsforskning internasjonalt er allerede etablert som et omfattende og stadig voksende felt; og idéhistorie har allerede kontakt med nettverk innen dette feltet.

Potensial for eksternfinansiering. Våre dagers migrasjon gjør dette feltet ekstra aktuelt. Eksterne finansieringskilder vil derfor være særlig interessert i forskning på utsatte gruppers historie.

Potensial for undervisningsatsning. Et slikt område vil kunne gi undervisningen en ny og viktig dimensjon som sjelden kommer fram i tradisjonelle lærebøker.

4. Kunnskaps- og vitenskapshistorie

Det kunnskaps- og vitenskapshistoriske feltet er i sterk vekst internasjonalt og hører til i en framtidsrettet idéhistorisk fagportefølje. Fokuset på vitenskapelige forestillinger, begreper, disipliner og deres historiske betydning – både for samfunnsutviklingen og for virkelighetsforståelsen – har gått fra å være en sentral til en mer marginal del av idéhistorien (delvis tilsiktet på grunn av mer materielle, teknologiske og sosiologiske tilnærminger innenfor vitenskapshistoriske studier). Men nå er feltet på vei tilbake, ikke minst takket være en bredere idéhistorisk forståelse av hva vitenskap er og har vært. Denne bredere forståelsen, som inkluderer både samfunnsvitenskapelige og humanistiske i tillegg til naturvitenskapelige tenkemåter, praksiser og teknologier, er ofte betegnet kunnskapshistorie.

Idéhistorie har allerede viktig forskning å vise til innenfor feltet, ikke minst med Espen Schaannings Foucault-inspirerte studier av vitenspolitikk (*Kampen om den forbryterske sjel*, 2002; *Menneskelaboratoriet*, 2007; *Lykkens politikk*, 2013) og Thor Inge Rørviks store bok om Universitetets historie (*Universitetet i Oslo 1870-1911: Vitenskapenes universitet*, 2011), og det er flere i fagmiljøet som for tiden arbeider med kunnskapshistoriske prosjekter. Det gjelder for eksempel Unn Falkeids tverrfaglige undersøkelser av medisinske metaforer i renessansen (se <https://vitterhetsakad.academia.edu/UnnFalkeid>); Anne Helness' forskning på reisebeskrivelser i renessansen, Ellen Kreftings arbeid med historieskriving på 1700-tallet (se <http://www.hf.uio.no/ikos/english/research/projects/history-and-histories-in-eighteenth-century-denmar/>) og Thomas Kroghs forskning på historieteori og politisk filosofi (jf. «History of Ideas: An Idea of History», i *Boundaries of History*, SAP, 2105; «Jean Bodin: The modern state comes into being», i *Philosophy of Justice*, Springer, 2015; *Technology and Rationality*, Ashgate 1998).

Samarbeidsmuligheter internt og eksternt. Kunnskaps- og vitenskapshistoriefeltet gir svært store muligheter for tverrfaglig, tverrfakultært og internasjonalt forskningssamarbeid.

Potensial for eksternfinansiering. Feltet gir idéhistoriefaget mulighet til å delta i nye integrative og radikalt tverrfaglige satsningsområder som for eksempel *environmental humanities* og

medical humanities. Følgelig er det et felt som har høy aktualitet og relevans, og som kan bidra med svært viktig humanvitenskapelig kunnskap i møte med dagens store samfunnsutfordringer. Det betyr i sin tur at potensialet for eksternfinansiering er betydelig.

Potensial for undervisningssatsning. Kunnskapshistorie står allerede sentralt i det nye masterprogrammet i Europeisk kultur, som med en stilling innenfor feltet kan få styrket den forskningsbaserte undervisningen ytterligere.

Klassiske språk

Gresk og latin er faglig prioritert ved HF og gjør det svært godt forskningsmessig, særlig innenfor feltene augusteisk poesi, gresk epos, papyrologi, resepsjonsstudier (inkl. oversettelse) og gresk og latinsk syntaks og semantikk. Vi har ikke mange studenter, men må likevel tilby et bredt spekter av emner både for å dekke grunnbehovet til gresk- og latinstudentene og for å tiltrekke oss andre interesserte gjennom kurs basert på oversettelser. Vi har for tiden 7 stillinger, en stilling som skal opp i TUV i mai, og en stilling under utlysning. Vi forventer to avganger i planperioden.

Vi ønsker å fortsette å konsentrere oss om våre gode fagområder og utvikle dem videre framfor å legge til nye forskningsområder, siden vi allerede dekker en lang rekke av de viktigste forskningsfeltene innen klassisk filologi. Seksjonen har tidligere hatt eksternt finansierte prosjekter innen augusteisk poesi, lingvistikk (syntaks og semantikk) og papyrologi. Vi mener at disse feltene også er aktuelle for flere framtidige prosjekter. I tillegg deltar forskere ved seksjonen i to av HFs tematiske satsningsområder, Syntax and Semantics og Travelling Texts. Grupperinger fra disse miljøene vil også ha stort potensiale for å tiltrekke seg ekstern finansiering. En annen potensiell ekstern samarbeidspartner er UB og papyrussamlingen der.

På undervisningssiden vil vi særlig fremheve behovet for å styrke undervisningen på begynnernivået generelt og undervisningen i språkferdigheter generelt. Det er av avgjørende betydning for rekrutteringen til de høyere nivåene at vi kan tilby et undervisningsopplegg som gir studentene et godt grunnlag av språklige ferdigheter. Dette betyr at kursene LAT1101, LAT1102, GRE1101, GRE1102 (språklige innføringskurs) må ha betydelig mer undervisning enn HFs minstekrav. Det samme bør gjelde andre grammatikkurs.

Videre er det viktig for seksjonen å opprettholde kontakten med skolen og det miljøet for latinundervisning som fremdeles finnes der. Vi har nylig fått gjennomslag for at latindidaktikk skal tilbys som en mulighet til studenter på PPU og det er viktig at vi har kompetanse som kan tilbys inn i dette løpet. Vi har også opprettet en ny årsenhet i antikkens kultur som bl.a. retter seg mot lærere som ønsker videreutdanning for å kunne undervise i antikkens kultur i videregående skole.

1. Universitetslektor i latin

Det aller viktigste for seksjonen er at vi opprettholder undervisningskapasiteten på grunnutdanning latinsiden, samt kontakten med skolen og kompetansen i latindidaktikk, siden alle disse faktorene er avgjørende for rekrutteringen til høyere nivåer. Dette peker i retning av en universitetslektor i latin.

2. Stilling knyttet til papyrussamlingen (delt med UB)

Det er ønskelig å styrke samarbeidet med UB i tilknytning til papyrussamlingen. Dersom UB er villig er det ønskelig med en delt stilling her, som på UB-siden kan ta faglig ansvar for papyrussamlingen, arrangere utstillinger og andre formidlingaktiviteter i tilknytning til denne, og på IFIKK-siden kan bidra til vår undervisnings- og forskningsportefølje. Hvordan denne stillingen skal lyses ut må evt. avgjøres i samarbeid med UB.

Dersom det er rom for flere stillinger ønsker vi også en stilling som kan bidra til å styrke våre forskningsområder, altså en førsteamanuensisstilling. Denne bør lyses ut bredt, for å tiltrekke seg flest mulig søkere, men med preferanse for forskere som arbeider på våre sterke felt. En konkret liste over aktuelle spesialiseringer må tilpasses situasjonen på utlysningstidspunktet. Vi har p.t. en stilling som avventer behandling i TUV og en annen stilling hvor under utlysning.

Kunsthistorie

Kunsthistorie ved UiO er en af de største kunsthistoriske institutter i Skandinaviens med 10 ansatte i førstestillinger, 2 lektorer, 6 stipendiater og 1 post.doc. Forskningsmessigt har miljøet de sidste år vist gode resultater, både kvalitativt og kvantitativt med 3 NFR-finansierede forskningsprojekter og en bedring av den internationale publiseringsprofilen. Dette må for en stor del ses i sammenheng med en forsknings- og undervisningsmessig strategi, hvor den tidligere akademiske bredde er blevet erstattet af teoretisk funderet satsningsområder og tværfaglighed. Tematisk forskes der indenfor områderne middelalder og tidlig moderne kunst, nordisk og international modernisme, samtidskunst, arkitektur og design og med teoretisk og epistemologisk vægt på visuel kultur, visualitet som et teoretisk og æstetisk fænomen, medieæstetik og designhistorie. Når det gælder undervisning er den i øgende grad forskningsmessig baseret og reflekterer satsningsområderne. Gennem en grundlæggende teoretisk og forskningsmessig funderet undervisning søges ikke blot en bedre gennemførelse men også en bedre og bredere rekruttering. Kunsthistorie udmærker sig desuden ved en højt ansættelsesprocent efter gennemførelse af master. Kunsthistorie er ikke fagligt prioriteret.

De seneste ansættelser har været styret af både undervisningsbehov og faglig strategi. Det har været vigtigt på en gang at sikre undervisning indenfor centrale områder og perioder i tilfælde en lærer går ud i forskning, og samtidig sikre grobund for øget forskningsmessig satsning. Disse to aspekter har begrundet ansættelser de sidste tre år med en nyansat i klassisk kunst, en i modernisme og visualitet og en indenfor området omkring visuel kultur. En stilling indenfor nye medier er under behandling, og næste stillingsudlysning vil være indenfor moderne arkitektur. Kunsthistorie er imidlertid stadig sårbar når det gælder områderne designhistorie og middelalder ligesom de næste fratrædelser vil ske indenfor nordisk modernisme, som både er et satsningsområde hos UiO og forskningsmessigt på kunsthistorie. Desuden tiltrækker emner indenfor modernismen erfaringsmessigt mange studenter og her har vi behov for at sikre undervisningskapaciteten.

Med udgangspunkt i overstående foreslår vi at der opslåes følgende stillinger indenfor kunsthistorie i perioden til 2023:

1. Designhistorie

Designhistorie er et forholdsvis nyt emne ved afdeling for kunsthistorie. Det ledes af professor Kjetil Fallan som med stor fremgang har skabt et forskningsmiljø indenfor området. Fallan leder nu et NFR financeret forskningsprojekt, *Back to the Sustainable Future: Visions of Sustainability in the History of Design* (2014-2017). Det er et project som undersøger de historiske betingelser for introduktionen af bæredygtig design og dets udvikling fra 1960'erne til i dag. Fallan har tilknyttet tre stipendiatler til sit project, hvoraf en har leveret sin PhD. Fallan er blandt 7 forskere på HF der er blevet en del af et karriereløpsprogram beregnet til unge, lovende forskere med fast videnskabelig stilling. Formålet er at lægge til rette for en ERC Consolidator grant. Optagelsen i programmet indebærer modtagelsen af driftsmidler på 250.000 over fem år samt en stipendiatstilling. Det er et område med udviklingspotentialer både forskningsmæssigt og undervisningsmæssigt, og vi foreslår at en stilling indenfor designhistorie prioriteres først i den nye stillingsplan.

2. *Nordisk modernisme indenfor billedkunst*

Det er indenfor dette område at vi forventer kommende afgang. Nordisk og international modernisme tiltrækker mange studenter på BA og MA niveau og det er vigtigt at vi opretholder forskningsbaseret undervisning her. Når det gælder nordisk modernisme så vil kompetancen i løbet af perioden 2016 - 2023 være reduceret til en ansat, hvilket er helt uholdbart taget i betragtning hvor central en rolle dette område har ved avd. for kunsthistorie, både når det gælder udannelse af kandidater og forskning. Indenfor området er der idag øgende forskningsaktivitet, og der planlægges en NFR ansøgning for yngre forskere som nyansatte Øystein Sjaastad vil stå for.

3. *Global Art history and Visual Culture*

Avd. for kunsthistorie bør inddrage i sin forsknings- og undervisningsportefølge ikke vestlig visuel kultur. Det er et vigtig område internationalt hvor både forskning og undervisning for længst har bevæget sig bort fra den rene vestlige kanon. At inddrage denne del af den visuelle kultur vil åbne for en tværfaglig satsning og inddrage såvel middelalder som modernismeforskningen. Et vigtigt område her er endvidere en øgende forskningsmæssig aktivitet internationalt knyttet til forskning indenfor artefakters mobilitet mellem tider og kulturer. I denne forskning deltager allerede nu en anden af vores nyansatte, Per Sigurd Styve.

4. *Middelalderen*

Et andet område som forskningsmæssigt har vist sig fremgangsrigt er middelalderen. Det undervises nu af en fast ansat lærer, professor Lena Liepe, og som det er tilfældet med designhistorie, er afdelingen meget sårbar når Liepe går af i forskningsfri. Liepe har en bred forsknings- og undervisningsprofil der dækker det brede felt af visuel kultur indenfor middelalderen ligesom hun også har publiceret og forsket indenfor epistemologiske spørgsmål knyttet til forskning i middelalder materialet. Liepe deltager i et NFR financeret projekt i samarbejde med Kulturhistorisk museum: *After the Black Death: Painting and Polychrome Sculpture in Norway, 1350-1550* (2014-2017). Middelalder forskning og undervisning er en hjørnesteen indenfor faget kunsthistorie, derfor er det vigtigt at vi opretholder undervisningskapacitet indenfor dette emne.

Liste

Som nevnt må stillingsplanen til en viss grad anses som et trekkspill. Gitt IFIKKs økonomiske situasjon og stillingsutviklingen fremover er det imidlertid essensielt å få ut stillinger raskt. De første 10 stillingene bør derfor lyses ut i løpet av de første to årene. Det er et betydelig arbeid som inngår i disse prosessene, vi foreslår derfor å lyse ut to og to filosofistillinger og ellers åpne opp for muligheten av å ansette flere dersom kvalitet, strategi og handlingsrom tilsier dette. Dersom instituttet skulle få en SFF til er det essensielt at det taes høyde for dette i filosofiansettelsene.

Alle stillinger unntatt stillingen i latin er førstestillinger. Dette er i tråd med vår strategi om forskningsbasert undervisning. Undervisningsintensive språkfag ser vi som et unntak fra dette.

- 1. og 2. Filosofi: X
 - 3. og 4. Filosofi: Y
 - 5. Idehistorie: Den politiske tenkningens idehistorie
 - 6. Kunsthistorie: Designhistorie
 - 7. og 8. Filosofi: Z
 - 9. og 10. Filosofi: Æ
 - 11. Klassiske språk: lektorat latin
- Pustepause – og deretter ytterligere 15,5 stillinger: 9 til filosofi, tre til idehistorie, tre til kunsthistorie, og en halv til klassisk

Tallmateriale

Personale

Tabell 1: Stillingsutvikling på de enkelte fag de siste fem år:

Fag	2011	2012	2013	2014	2015
Filosofi	36	37	35	35	31
Exphil	31	29	27	24	20
Filosofi	5	8	8	11	11
Idehistorie	7	7	8	8	8
Kunsthistorie	13	12	9	9	9
Klassiske språk	8	7	7	7	8
Totalt	64	64	60	60	56

Tabell 2: Forventede avganger ved 70 år i perioden 2016-2025

Fag	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Exphil	1	1		1,6		0,5	0,6	2,6	1	
Filosofi								1		1
Idehistorie	2									2
Kunsthistorie					1			2	1	
Klassiske språk							1	1		
Totalt 20,3	3	1	0	1,6	1	0,5	1,6	6,6	2	3

Tabell 3: Avganger i perioden 2011-2015

Fag	2011	2012	2013	2014	2015
Exphil	2	3	3	2	3
Filosofi				1	
Idehistorie					1
Kunsthistorie	1		2		
Klassiske språk	1			1	

Tabell 4: Tilsetninger i perioden 2011-2015

Fag	2011	2012	2013	2014	2015
Exphil					
Filosofi		2		4	1
Idehistorie			1		
Kunsthistorie					
Klassiske språk	1			1	

Vitenskapelige publiseringer

Tabell 5: Publikasjonspoeng

Fag	2011	2012	2013	2014	2015
Filosofi	83,6	50	78	93,1	60,5
Idehistorie	28,4	6,3	18,3	26	33,8
Kunsthistorie	25,7	21	19,8	16,6	14,9
Klassiske språk	26	23,6	15,7	33,3	21,5

Tabell 6: Redaktøransvar, antologi (kun FVA)

Fag	2011	2012	2013	2014	2015
Filosofi	3	1		3	4
Idehistorie	2	2	1		2
Kunsthistorie	1	1	1	1	
Klassiske språk	2	2		3	

Forskerutdanning

Tabell 7: Avlagte doktorgrader

Fag	2011	2012	2013	2014	2015
Filosofi	4	4	5	3	4
Idehistorie	1	1			1
Kunsthistorie		1	1		2
Klassiske språk		1		1	2

Studier

Tabell 8: Rekruttering BA/årsenhet 2011-2015: ramme (ant. plasser) og antall kvalifiserte førsteprioritetssøkere

Program	2011	2012	2013	2014	2015
Klassiske språk	25/35	25/19	25/44	25/12	20/15
Filosofi og idéhistorie	115/146				115/146
Filosofi studieretning		75/140	75/112	75/120	75/130
Idéhistorie studieretn.		35/40	35/51	35/49	30/37
Idéhistorie årsenhet					15/56
Kunsthistorie	75/104	75/84	75/92	75/89	75/101
Kunsthistorie årsenh.	25/106	25/117	35/113	35/112	35/130

Kilde: http://www.uio.no/for-ansatte/arbeidsstotte/sta/fs/statistikk/opptak/15/andel_kval_1pri.html

Tabell 9: Rekruttering master 2011-2015: ramme (ant. plasser) og antall kvalifiserte førsteprioritetssøkere

Program	2011	2012	2013	2014	2015
Klassiske språk	5/4	5/6	5/4	5/5	5/4
Filosofi	30/34	30/30	30/49/33	30/28	30/37

Europeisk kultur					30/19/18
Kunsthistorie	36/38	36/46	36/35	36/39	36/22

Kilde: FS rapport 101.001 07.03.2016

Tabell 10: Studiepoengsproduksjon per student per år per fagområde 2011 - 2015

Fagområde	Snitt/år	2011	2012	2013	2014	2015
Klassisk	25,9	26,8	26,5	25,4	23,9	26,7
Filosofi	30,4	33,6	30,0	29,8	31,4	27,4
Idehistorie	26,7	25,4	27,7	25,2	27,2	28,0
Kunsthistorie	30,4	29,8	30,0	30,8	31,0	30,2
Snitt/år		28,9	28,6	27,8	28,4	28,1

Kilde: FS-rapport FS581.003, alle kandidater, gjentatte forsøk ikke med, alle studienivå

Tabell 11: Innleverte masteroppgaver i perioden 2011 - 2015

Emne	2011	2012	2013	2014	2015
FIL4090	30	19	18 (19 ¹)	20	18 (19 ²)
FIL4091³	1	2	1		1
KUN4090	21	21	20	25 (27 ⁴)	18
IDE4990	11	5	7 (8 ⁵)	12	6
LAT4190⁶	1	2	1	1	
GRE4190⁷		1			3

¹ En ikke-bestått

² En ikke-bestått

³ FIL4091 gir 30 studiepoeng

⁴ To ikke-bestått

⁵ En ikke-bestått

⁶ LAT4190 gir 30 studiepoeng

⁷ GRE4190 gir 30 studiepoeng